

TALLINNA KURISTIKU GÜMNAASIUM

GERDA RENTEL

12.B KLASS

## MIDA TÄHENDAB MULLE EESTI KODANIKUKS OLEMINE?

JUHENDAJA: ANNELY RAUDSEPP

Mul on kaelas üks silmale nähtamatu, kuid südamele lähedane orden. Ma ei näe, kas ta on kivist või hõbedast, selle kullatud sära ei pimesta mu silmi, oma peopesal hoides ei oska ma seda kaaluda grammides ega loodides.

Kunagi rääkis mulle vanaisa, et tema lapsepõlve ajal, kui ta sai oma esimese Eesti kodaniku ordeni, oli see imeõrnast klaasist. Küll nad olid käinud kikivarvul ja selg selja vastu hinge kinni hoidnud. Ei miskit. Pillad korra maha ja katki ta ongi. Mitukümmend aastat hiljem võitlesid nad uue keti kaela. Iga aastaga on see aina vastupidavamaks muutunud, kuid mitte raskemaks, vaid meie vabale hingele kergemaks.

Lapsena ei mõistnud ma, mida ätt mulle piltlikult öelda tahtis. Ikka ja alati meenub mulle, kuidas ma härdal häälel palusin seda vaba eestlase ordenit ükski kord oma silmaga näha. „Ma luban, et ma ei pilla seda maha nagu pahad mehed tegid, vanaisa.“ Ja jälle sain ma vastuseks vaid muheda muige ja koputuse rinnale. See pidi küll üks suur varandus olema, sest ma ei tea asja, mida vanaisa mulle lapsepõlves poleks lubanud. Vaimusilmas kujutasin ma ette, kuidas särav ja sätendav kee on peidetud pisikesse kirstu pööningul. Muidugi suurepärase peidupaik, sinna ju lapsi kunagi ükski tuulama ei lastud.

Öeldakse, et kättesaamatus kasvatab isu. „Mis sa, lapsuke, kõige rohkem soovid?“ küsis vanaisa minult pead paitades. Kui kangesti oleks viieaastane tahtnud õhinal öelda, et korviga jalgratast või nukumaja. „Lähme, ätt, üles laka peale. Proovime seda vabaduseketti kaela ja ma luban, et unustan, kuhu sa selle peitnud oled.“ Selle peale hakkas ta vaid vaikselt naerma. Lõpuks sain kauaoodatud vastuse, et ka minul on see juba sünnist saadik olemas ja asub minu enda väikeses südames. Nii nagu minu vanal oli see juba mõned aastat peale taasiseseisvumist räsimatuna hinges. „Ja sa ei unusta kunagi, kuhu sa selle peitsid, mitte kunagi.“ Sõna sõnalt, pilk pilgult, naeratus naeratuselt on see hetk mul tänini meeles.

Ma mõistsin ühtäkki, mida tähendas rinnale koputus küsimusele, kus see kett ometi on. Ma mõistsin, et keegi ei julge seda maha pillata, sest kes ikka tahaks oma südant murda. Ma mõistsin, et

see muutub tõesti aina vanemaks ja tugevamaks nagu minu taat aastatega. Üht ma ei mõistnud. Miks meil eestlastel ometi seda imeketti vaja on?

„Küll sa kunagi mõistad.“ Minu vanaisa ei valetanud kunagi, ka mitte tookord.

Minu kodanikukett on juba kaheksateist vaprat aastat vastu pidanud nagu iga eestlase oma. See annab mulle VABADUSE. Ma saan OMA kodumaal öelda, tunda ja mõelda just nii, nagu mina heaks arvan. Mu taadil oli sel ajal veel hirm seda kõike sõnadesse panna, kuid enam pole see orden klaasist. „Kui sa seda kunagi mõistma hakkad ja võõramaalane, jumal seda annaks, pole veel seda maha pillanud, siis on sinu ripats juba kindlasti pronksist ja sinu lastelaste omad hõbedast.“ Ka siinkohal ta ei eksinud.

See annab mulle ka UHKUSE isamaa üle. Mul poleks seda halli merd ja rikkalikku metsa, ma ei saaks kunagi kuulata oma kaasmaalase eesti keeles kõlavat laulu, ma ei tunneks kaugele rännates igatsust, ma ei teaks, mis on mure ja rõõm kodumaa pärast.

See annab mulle VISADUSE, mis esivanemad meile pärandanud on. Ma usun, et muidu tasased ja veidi külmad tunduvad eestlased sisimas teavad, kui südames on meile me kodumaa ja kui palju me tahaks, oskaks, suudaks kodanikuna oma püüdliku riigi jaoks midagi korda saata.

Mul on kahju, et mu vanaisa ei saanud kunagi teadma, mis tunne on hinges kanda pronksist kodanikuordenit. Eestlasele omaselt ei suuda ma seda tunnet sõnadesse panna, see on aga miski, mis puudutab ja ühendab meid kõiki.

„Vaata, et sa seda ordenit auga kannad. See on ainult sinu ja mitte kellegi teise. Kui sa tahad, et see kasvaks ja tugevaks saaks, siis hoolitse tema eest. Väeta teda oma ideede ja toetusega. Ole selline Eesti riigi kodanik, keda kõik maailma riigid endale unistaks.“